

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ประเภทการศึกษาเชิงสัมพันธ์ภาพ (Interrelationship Study) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางบริหาร ตำแหน่งทางวิชาการ การสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่ชุมชน และใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ต่อทัศนคติแบบบังคับบัญชา และแบบวิชาชีพของอาจารย์วิทยาลัยครู

ระเบียบวิธีการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากร
2. การสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย
3. การรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณาจารย์ประจำวิทยาลัยครู ที่มีอยู่ทั่วประเทศ 36 แห่ง ที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2524 และเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจากจำนวนประชากรทั้งหมด ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1.1 ผู้วิจัยจัดแบ่งวิทยาลัยครูออกเป็นกลุ่ม ตามการจัดกลุ่มวิทยาลัยครู ของกรมการฝึกหัดครู ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มวิทยาลัยครูภาคกลาง กลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ กลุ่มวิทยาลัยครูภาคใต้ กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก และกลุ่มวิทยาลัยครูนครหลวง

1.2 ผู้วิจัยจะสุ่มวิทยาลัยครูจากแต่ละกลุ่มด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยสุ่มมากลุ่มละ 2 วิทยาลัย จากกลุ่มวิทยาลัยครูทั้งหมด 6 กลุ่ม รวม 12 วิทยาลัยครู

1.3 ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์จากทั้ง 12 วิทยาลัยที่ได้รับการสุ่มมาแล้วนั้น ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) อีกครั้งหนึ่ง โดยสุ่มมารอยละ 25 ของแต่ละวิทยาลัย ได้จำนวนอาจารย์ทั้งสิ้น 506 คน ซึ่งถือเป็นกลุ่มตัวอย่างที่แท้จริงของการวิจัยครั้งนี้ ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในตาราง ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายวิทยาลัย

กลุ่ม / วิทยาลัย	จำนวน ประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 25
กลุ่มวิทยาลัยครูภาคกลาง		
วิทยาลัยครูจันทบุรี	127	32
วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์	213	53
กลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ		
วิทยาลัยครูเชียงใหม่	118	30
วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์	166	42
กลุ่มวิทยาลัยครูภาคใต้		
วิทยาลัยครูภูเก็ต	145	36
วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี	96	25
กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		
วิทยาลัยครูนครราชสีมา	206	52
วิทยาลัยครูเลย	105	27

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กลุ่ม / วิทยาลัย	จำนวน ประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 25
กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		
วิทยาลัยครูกาญจนบุรี	108	27
วิทยาลัยครูเพชรบุรี	190	48
กลุ่มวิทยาลัยครูนครหลวง		
วิทยาลัยครูจันทระเกษม	253	63
วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ	284	71
รวม	2,011	506

2. การสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดทัศนคติแบบบังคับกับบัญชาและแบบวิชาชีพ ในรูปลักษณะของ Two Forced - Choice ซึ่งมีลำดับขั้นการสร้างตามลำดับดังต่อไปนี้

2.1 ผู้วิจัยได้ขอคำปรึกษา จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้รับความเห็นชอบ ในการสร้างเครื่องมือที่มีลักษณะแบบ Two Forced - Choice

2.2 ผู้วิจัยทำการศึกษา ทฤษฎี แนวคิด และหลักการสร้างเครื่องมือแบบ Two Forced-Choice อย่างละเอียด จากแหล่งอ้างอิงต่าง ๆ ¹

¹ Fred N. Kerlinger, Foundations of Behavioral Research, 2d ed. (New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1973), p. 506-508.; J.D. Nisbet and N.J. Entwistle, Educational Research methods. (London: University of London Press Ltd, 1970), p. 130-132.; Jum C. Nunnally, Jr. Introduction to Psychological Measurement (New York: McGraw-Hill Book Co., 1970), p. 370-374.

2.3 ผู้วิจัยได้นำเอาทฤษฎี แนวคิด หลักการ และผลการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์การแบบบังคับบัญชา และที่เกี่ยวกับเรื่องวิชาชีพ ซึ่งได้ศึกษาไว้ก่อนหน้านี้แล้ว มาสร้างข้อความใหญ่ของเหมาะสม ตามแนวคิดและหลักการสร้างแบบวัดทัศนคติแบบ Two Forced - Choice จำนวนทั้งสิ้น 23 ข้อ

2.4 ผู้วิจัยได้นำแบบวัดทัศนคติที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เห็นว่าสามารถจะทำให้แบบวัดทัศนคติที่มีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น ถึงรายชื่อนามต่อไปนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร. เจริญผล สุวรรณโชติ
ผู้อำนวยการกองปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรศักดิ์ บ่องแก้ว
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชีระพร อารวมโณ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ถันติเมฆ
หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. อาจารย์ ดร. ณัฐนิภา กุปรักษ์
อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.5 ผู้วิจัยได้นำแบบวัดทัศนคติที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบและให้คำแนะนำมาแล้วนั้น มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำดังกล่าว พร้อมกับขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาในการปรับปรุงแก้ไขในครั้งนี้ด้วย

2.6 ผู้วิจัยได้นำแบบวัดทัศนคติที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปให้นิสิตปริญญาโท และปริญญาเอก ที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะครุศาสตร์ รวมทั้งอาจารย์วิทยาลัยครูสวนดุสิต รวมกันทั้งสิ้น 40 คน ใ้ค้ตอบ แบบวัดทัศนคติดังกล่าว เพื่อรู้ทิศทาง การตอบ อันอาจจะเกิดจากข้อความบางข้อความ มีลักษณะ การรบกวนมากจนเกินไป ซึ่งจะทำให้ไขว้เขวที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง

2.7 ผู้วิจัยได้นำผลที่ได้ทั้งหมด เข้าปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และปรับปรุง ครั้งสุดท้าย พร้อมกับรวมเอาสถานการณ์และสิ่งที่ไม่ต้องการจะศึกษา รวมเข้ากับข้อความที่จะใช้วัดทัศนคติ แบบบังคับบัญชาและแบบวิชาชีพ เพื่อถือเป็นเครื่องมือฉบับใช้จริงต่อไป

2.8 เพื่อต้องการทราบความเที่ยง (Reliability) ของแบบวัดทัศนคติฉบับนี้ ผู้วิจัย ได้นำแบบวัดทัศนคติฉบับนี้ไปให้อาจารย์วิทยาลัยครูจันทบุรี จำนวน 40 คน เป็นผู้ตอบ และได้ทำการ ทดสอบซ้ำอีกครั้งหนึ่งกับอาจารย์ชกคุณเกษม โดยให้ระยะเวลาในการทดสอบทั้งสองครั้งห่างกันนาน 3 สัปดาห์ จากนั้นนำผลที่ได้จากการตอบทั้งสองครั้งมาหาความถี่ของผู้ตอบที่ตอบซ้ำในแต่ละขอ ผลปรากฏว่า จากแบบวัดทัศนคติซึ่งมีจำนวน 23 ข้อ พบว่า มีอยู่ 15 ข้อ ที่ผู้ตอบเกินร้อยละ 85 ยังคงตอบซ้ำในข้อเดิม และมีอยู่ 6 ข้อ ที่ผู้ตอบเกินร้อยละ 80 ยังคงตอบซ้ำในข้อเดิม และมีอยู่ 2 ข้อ ที่ผู้ตอบเกินร้อยละ 78 ยังคงตอบซ้ำในข้อเดิม ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าแบบวัดทัศนคติทั้ง 23 ข้อ นี้ มีความเที่ยงสูงพอที่จะใช้เป็นเครื่องมือได้ วิธีการในข้อ 2.8 นี้ ได้รับคำปรึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิทาง การวิจัยแล้ว

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เริ่มกระทำตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2525 เป็นต้นไป จนกระทั่งถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2525 รวมใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น 8 สัปดาห์ และ

1๒๑

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ หัวหน้าภาควิชาวิจัยการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างกว้างขวาง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธีด้วยกัน กล่าวคือ มีทั้งการเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง บางกส่งทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยได้อำนวยความสะดวกสำหรับผู้ตอบ โดยติดแสตมป์ และพิมพ์ชื่อที่อยู่ของผู้วิจัย เพื่อความสะดวกในการส่งคืนทางไปรษณีย์ ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือในการตอบแบบวัดทัศนคตินี้เป็นอย่างดี จากอาจารย์วิทยาลัยครู ทั้งรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนแบบวัดที่ทัศนคติที่ส่งไปและที่ได้รับกลับก็มาสมบูรณ์สามารถใช้วิเคราะห์ได้

วิทยาลัยครู	ส่งไป	สมบูรณ์	ร้อยละ
จันทบุรี	32	32	100
เพชรบุรีวิทยาลัยการเกษตร	53	43	81
เชียงใหม่	30	24	82
อุตรดิตถ์	42	36	85
ภูเก็ต	36	27	76
สุราษฎร์ธานี	25	21	84
นครราชสีมา	52	42	78
เลย	27	22	81
กาญจนบุรี	27	25	92
เพชรบุรี	48	35	73
จันทร์เกษม	63	48	76
สวนกุหลาบ	71	52	73
รวม	506	407	81

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดย อาศัยคอมพิวเตอร์ ตามโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (The Statistic Package For Social Sciences) ในการวิจัยครั้งนี้ จะแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน เพื่อให้สอดคล้องกับแบบวัดทัศนคติที่กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วยตอนที่หนึ่ง และตอนที่สอง ดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนนี้จะเริ่มตั้งแต่ข้อ 1-17 ในแบบวัดทัศนคติ ซึ่งเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพ ผลงานที่ผ่านมา ตลอดจนความคิดเห็นในคานทาง ๆ ซึ่งทั้งหมดนี้จะกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระในการวิจัย และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ และการร้อยละของข้อมูลในแต่ละข้อ ได้อีกตามที่กำหนดไว้ในแบบวัดทัศนคติ

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนนี้จะวิเคราะห์ข้อ 18-40 ในแบบวัดทัศนคติ ซึ่งเป็นส่วนที่ประกอบด้วยข้อความที่จะใช้วัดทัศนคติแบบบังคับกับบัญชา และแบบวิชาชีพ ซึ่งแต่ละข้อจะมีสองข้อความย่อย โดยกำหนดให้ผู้ตอบเลือกข้อความย่อย ซึ่งเป็นข้อเลือกเพียงข้อความเดียวเท่านั้น และกำหนดค่าคะแนนให้ข้อเลือกที่ใดไว้มีเลือกนั้นมีค่าเท่ากับ 3 คะแนน ส่วนข้อเลือกที่ไม่ได้รับเลือกจะไม่นำมาวิเคราะห์ต่อไป

ข้อเลือกในแต่ละข้อ ตั้งแต่ข้อ 18-40 นั้น จะแสดงถึงทัศนคติแบบบังคับกับบัญชาและแบบวิชาชีพ ในที่นี้จะแสดงให้ทราบว่าข้อเลือกใดแสดงถึงทัศนคติแบบบังคับกับบัญชา และข้อความย่อยใดที่แสดงถึงทัศนคติแบบวิชาชีพ

โดยกำหนดให้ B	หมายถึง	ข้อความที่แสดงถึงทัศนคติแบบบังคับกับบัญชา
และกำหนดให้ P	หมายถึง	ข้อความที่แสดงถึงทัศนคติแบบวิชาชีพ

โดยเสนอไว้ในตารางที่ 3 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับขอความที่ไม่เกินแทนของทัศนคติแบบบังคับบัญชา และ
แบบวิเศษ คมที่กำหนดไว้ในแบบวัดทัศนคติทั้ง 2 ข้อ 18-40

ข้อ	ขอเลือก	
	1	2
18	B	P
19	P	B
20	P	B
21	B	P
22	P	B
23	B	P
24	B	P
25	P	B
26	B	P
27	P	B
28	P	B
29	B	P
30	P	B
31	B	P
32	B	P
33	P	B
34	B	P

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อเลือก	
	1	2
35	P	B
36	P	B
37	B	P
38	B	P
39	P	B
40	B	P

แผนการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ จะวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. จะวิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพ ผลงานที่ผ่านมา ความพึงพอใจเห็นชอบประเด็นต่าง ๆ รวมทั้งการทบทวนขอความที่แสดงถึงทัศนคติแบบบังคับบัญชา และแบบวิชาชีพของอาจารย์วิทยาลัยครู
2. จะวิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง โดยอาศัยค่าสถิติที (t-test) ในตัวแปรที่กำหนดไว้ในแบบวัดทัศนคติ ดังต่อไปนี้

ข้อตัวแปร

หมายเลขข้อในแบบวัดทัศนคติ

1. วิชาการศึกษา	ขอ 2 *
2. ตำแหน่งทางบริหาร	ขอ 3 **
3. ตำแหน่งทางวิชาการ	ขอ 4 **
4. งานสอนและงานวิจัย	ขอ 5 **
5. งานสอนและงานบริหาร	ขอ 6 **
6. การเขียนบทความทางวิชาการ	ขอ 9
7. การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ	ขอ 12
8. การทำวิจัยนอกเหนือวิทยานิพนธ์	ขอ 13 *
9. การบริการทางวิชาการแก่ชุมชน	ขอ 14 *
10. สาขาปริญญาสูงสุดที่ได้รับ	ขอ 15
11. ใบอนุญาตนประกอบวิชาชีพ	ขอ 17 *

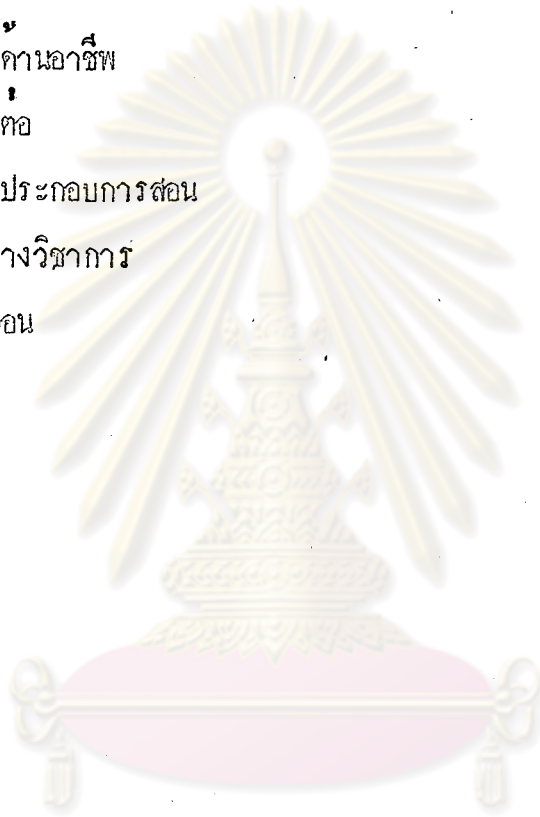
3. จะวิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างด้วยทวิภาค วิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) และทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ความถี่อิสระ (S) ของเชฟเฟ (Scheffé's method) ในข้อตัวแปรที่กล่าวมาแล้วในแบบวัดทัศนคติ ดังต่อไปนี้

* หมายถึง ข้อตัวแปรที่ผ่านการทดสอบสมมุติฐาน

** หมายถึง ข้อตัวแปรที่ผ่านการทดสอบสมมุติฐานที่มีการจัดกลุ่มข้อตัวแปรใหม่

ตัวแปรอิสระหมายเลขข้อในแบบวัดทัศนคติ

1. อายุ	ข้อ 1*
2. การมองอนาคตในคานาอาชีพ	ข้อ 7
3. เกี่ยวกับการศึกษาต่อ	ข้อ 8
4. การเขียนเอกสารประกอบการสอน	ข้อ 10
5. การให้คำปรึกษาทางวิชาการ	ข้อ 11
6. สายวิชาที่ทำการสอน	ข้อ 16

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* หมายถึง ตัวแปรที่องค์การทดสอบสมมุติฐาน